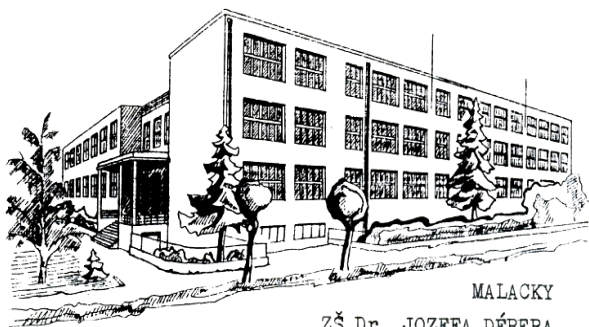

Dérenka

...čítanie pod školskou lavicou

č.3 február 2016 – máj 2016

LÁSKA

– jeden z najdôležitejších citov človeka. Toľkokrát ospevovaný, každý deň

spomínaný, ale aj nenávidený a samozrejme, nenahraditeľný. Láska má mnohé podoby. Či už je to láska k inému človeku, láska k zvierat'u, k veci, materinská láska alebo aj láska k vlasti. Keďže máme za sebou mesiac február a ten je úzko spätý s dňom sv. Valentína, naši ôsmaci sa s vami chcú podeliť o vlastné vnímanie lásky.

Myslím na teba vo dne i v noci,
to je pre mňa ten najkrajší pocit.
Hľadieť do tej tvojej tváre,
vedieť, čo sa asi stane.

Milovať či nie,
chvíľka s tebou je pre mňa znamenie.
Dýchať vzduch, čo dýchaš ty,
akoby bol našou láskou zaviaty.

S tebou v jednom veľkom náručí,
krásne s tebou dýchať.
Dívať sa a počúvať tvoj hlas,
len naše srdcia tlčú pre nás.

Erika Pavlíková, 8.B

Moje srdce z hrude vyletelo,
keď tvoje srdce uvidelo.
Dúfajúc, že aj tvoje vyletí
a spolu budeme kráčať naveky.
Viem, že sa ti páčiť nebudem.
Veľké slzy v očiach mám
a že sa vrátiš, nerátam.
Rozplývaš sa v mojej mysli,
ťažko sa mi na teba myslí.
Z hĺbky srdca poučím sa,
veriť citom neoplatí sa.

Viliam Begala, 8. B

Túžba

Sníva sa mi a či bdiem?
Zazrel som vari tvoj tieň?
Srdce ako zvon mi búi,
oheň rozhorel sa v mojej duši.

Oči ako hviezda jasná,
Tvár vysmiata a krásna,
zúbky ako perličky biele,
v lícach jamky jemné.

Tvoj zvonivý smiech sa povedľa mňa šíri,
ako vzduch čo dýcham číry,
hlava sa mi krúti, neviem,
či snívam a či bdiem.

Alex Kostolanský, 8. B

Alex Kostolanský 8.B

Láska

Láska je krásna,
krásna ako z ruže kvet.
Je mocná, mocnejšia ako celý svet.
Je to ten najkrajší cit na svete ...

Láska zmení človeka,
zmení jeho dušu ...
v anjela slobodného
ako to vtáča na strome.
Lásku by si mal človek chrániť,
chrániť ako svoju dušu veľkú,
ako svoje oko v hlave.
Lebo inak navždy bez nej ostane ....

Alexandra Nízka, 8. B

Si taká úžasná,
si taká pôvabná
ako jarný kvet.
Väčšej lásky na svete niet.

Niet krajšieho dievčaťa
ako teba láska...
Svoje srdce na dlani ti dám,
tvojou láskou naveky ostanem.

Niet krajšieho dievčaťa
v puberte ako si ty.
Chcel by som milovať ťa,
ty si kvet najkrajší.

Dominik Ševčík, 8. B

Dvaja ľudia sa prit'ahujú,
kvôli povahe sa milujú.
Vtáčky krásne čvirikajú,
z radosti nám spievajú.

V dvoch ľud'och sa skrýva čaro,
lásky nikdy nie je málo.
Zlámať sa dáš ako kvetinka,
a ja ju budem ochraňovať do konca života.

Všetko čo mám ti darujem,
z lásky ťa najviac milujem.
Láska je veda,
viac slov už netreba.

Alexandra Bartalská, 8. B

Báseň pre teba

Chcem byť len s tebou,
ale ty očarený si bohužiaľ inou.
Milujem ťa viac ako seba,
už viac nechcem byť bez teba.
Nechcem nič iné. Len teba.
A zniest' ti aj modré z neba.
Dotýkať sa pier tvojich,
pozerať sa ti do očí očarujúcich.
Každý deň s tebou vzácny mi je,
len s tebou dobre mi je.
Tvoje objatia v pamäti mám,
tie dotyky veľmi rada mám.
Leť, tak leť! Ako anjel čo krídla má,
v snách mojich dotykaš sa ma.
Keď letíš za mojimi snami,
som okúzlená tvojimi myšlienkami.

Natália Jankových, 8. C

Neviem čo robiť bez teba,
najradšej odísť do neba.
Viem, že ti už na mne nezáleží,
ale vieš, láska všetko vyrieši.

Každý svoju lásku nájde,
možno nie dnes,
ale určite niekedy v budúcnosti,
a potom pochopí, čo je šťastie.

Keď sa pozriem do tvojich očí,
iskry lietajú do polnoci,
milujem ťa, to už vieš,
ale veriť mi nesmieš.

Si sladký ako jarná noc,
A to je tvoja najväčšia moc,
Si sladký sťa čokoláda,
Preto som takto rada.

Sára Švajdlenková, 8. B

PREČO VZNIKOL DEŇ SV. VALENTÍNA ?

14. február je deň, kedy sa oslavuje Valentín. Tento deň je sviatkom Všetkých zamilovaných, kedy si vyznávame lásku viac ako inokedy. Obdarujeme sa kvetmi, sladkosťami, či inými drobnosťami a stretávame sa na romantických miestach. Viete však, že sviatok sv. Valentína nie je novodobým výmyslom? Viete, kto to bol sv. Valentín a prečo si ľudia práve v tento deň vyznávajú lásku?

Pôvod dňa svätého Valentína je opradený záhadami. Sú s ním spojené mená najmenej troch svätcov - martýrov. Prvým bol svätý Valentín, ktorý trpel v Afrike so svojimi spoločníkmi. Druhým svätým bol biskup z Interamny a tretím bol rímsky kňaz Valentín z 3. storočia. O prvom a druhom Valentínovi sa vie len veľmi málo, a tak je najznámejší príbeh tretieho Valentína.

O svätom Valentínovi, ktorý žil v 3. storočí nášho letopočtu, koluje veľa legiend. Jednou z najznámejších je kresťanská legenda, ktorá hovorí o svätom Valentínovi, ktorý bol mučeníkom žijúcim za vlády cisára Claudia II. Tento panovník rád a často viedol vojny, ale rímski muži sa s jeho nadšením nestotožňovali a neradi vstupovali do vojska. Podľa Claudia bol

ich dôvod jednoduchý: nechceli opúšťať svoje ženy a rodinu. Ženatých mužov nepovažoval za dobrých bojovníkov. Preto zakázal všetky zasnuby a sobáše v celom Ríme. Valentín bol rímsky kňaz, ktorý aj napriek cisárovmu zákazu tajne sobášil zamilované páry. Keď to cisár Claudius zistil, uväznil Valentína a odsúdil ho na trest smrti. Poprava sa konala 14. februára roku 296. Pred svojou smrťou napísal Valentín milostný list dcére väzenského dozorcú, do ktorej sa zaľúbil. A tak vzniklo prvé valentínske vyznanie.

V roku 469 pápež Gelasius ustanovil deň smrti sv. Valentína za pamätný deň na jeho počesť. Sv. Valentín sa tak stal patrónom zaľúbených.

Francúzsky vojvoda Karol Orleánsky patrí medzi zakladateľov tradície zaľúbených valentínskych lističkov. Po prehratej bitke pri Azincourte v r. 1415 sa dostal do britského zajatia. Z londýnskeho Toweru poslal svojej žene do Francúzska prvú „valentínku“ – niekoľko veršov pozornosti a horúcej lásky.

Či už sú tieto legendy pravdivé alebo nie, Valentín sa stal patrónom zamilovaných a tento sviatok sa stal obľúbený nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Aj na Slovensku sa v poslednom období čoraz viac rozmáha tento sviatok. Ľudia si vyznávajú lásku, v jej mene si dávajú darčeky. Ale nebolo to vždy tak. U nás sme dlhé roky každoročne oslavovali úplne iný sviatok a to

MDŽ
8. marec

Nápad oslavovať **Medzinárodný deň žien** vznikol na Medzinárodnej ženskej konferencii v roku 1910, ktorá sa konala v Kodani. Ako dátum tohto sviatku určili 8. marec na počesť veľkého štrajku 40 000 newyorských krajčírok z textilných tovární, ktorý sa konal v roku 1908. Tieto bojovali za zrušenie desaťhodinového pracovného času, proti nízkym mzdám a zlým pracovným podmienkam.

V tento deň si svet pripomína úspechy žien bez rozdielu ich národnej, etnickej, jazykovej, kultúrnej, ekonomickej či politickej príslušnosti. Ženy v minulosti museli bojovať o svoje práva študovať, pracovať, voliť či zakladať si účty v banke. Dnes sa situácia v mnohých ohľadoch zlepšila. Napriek tomu nie je rovnosť príležitostí žien a mužov na Slovensku stopercentná. Väčšina žien, ale aj mužov si myslí, že postavenie žien v spoločnosti je horšie ako postavenie mužov.

Prvý sviatok MDŽ v ČSR sa konal v roku 1921 a o rok neskôr nadobudol už masový charakter. Počas druhej svetovej vojny bol MDŽ zrušený, posledný sa konal v roku 1938. Po roku 1945 bol MDŽ znovu obnovený. MDŽ bol uznaný Organizáciou spojených národov (OSN) ako medzinárodný sviatok v roku 1975.

Ale aj dnes sa tento sviatok oslavuje ako deň všetkých žien bez rozdielu.

Bez žien by bol svet pustý ako lúka bez kvetov, ako nočná obloha bez hviezd či ako srdce bez lásky... ❤️

Marec je nielen mesiacom, kedy oslavujú všetky ženy svoj sviatok, ale je to aj mesiac, kedy oslavujú svoj deň všetci učitelia. 28. marca máme príležitosť poďakovať sa za obetavú prácu našim pedagógom, za ich energiu s akou vykonávajú svoje povolanie, za ich nadšenie a vytrvalosť.

Preto aj my chceme touto cestou vyjadriť svoje veľké **d'akujeme** a zaželať našim učiteľkám a učiteľom všetko najlepšie a najmä veľa sily a energie do ďalšej práce, pretože vieme, že to s nami nemajú vždy ľahké.

Marec je veľmi bohatý mesiac, pretože okrem týchto významných dní, je marec aj mesiacom knihy. Knihy sa viac dostávajú do povedomia verejnosti, ľudia viac čítajú, kupujú si nové knihy, požičiavajú si ich z knižnice.

Žiaci našej školy sa zapojili do súťaže **Vrát'me knihy do škôl**, ktorá sa koná každoročne približne počas tohto mesiaca a usporadúva ju kníhkupectvo Abc knihy. V minulom školskom roku sme boli aktívnejší a umiestnili sme sa medzi desiatimi najaktívnejšími školami na siedmom mieste. Tohto roku to, bohužiaľ, nevyzerá ružovo. Ale nebuďme sklamaní, v plnej sile sa pustíme do čítania a na budúci školský rok prevalcujeme všetkých.

Na internete existuje veľké množstvo stránok, kde nám ponúkajú rôzne knihy určené pre deti a mládež. My vám prinášame niekoľko z nich:

www.mrkvicka.sk – detské kníhkupectvo

www.martinus.sk, www.pantharei.sk, www.abcknihy.sk, www.literama.sk – to je len kvapka v mori online kníhkupectiev, ktoré môžete nájsť na internete.

PIATAČI NA NÁVŠTEVE V KNIŽNICI

Ako každý rok, tak aj tento, naši piatači navštívili knižnicu, ktorá sa nachádza v budove MCK v Malackách. Žiaci sa rozdelili do troch skupín a počas jedného aprílového predpoludnia strávili príjemné a zaujímavé chvíle postupne v Múzeu Michala Tillnera, v priestoroch knižnice a v neposlednom rade absolvovali tvorivé dielne pod vedením pracovníčok MCK.

V Múzeu Michala Tillnera im príjemný sprievodca poukazoval a vysvetľoval, že Mestské múzeum v Malackách

bolo založené v roku 1975 z podnetu akademického maliara Michala Tillnera. Expozíciu tvorí celoživotná zbierka ľudového

i úžitkového umenia, historických pamiatok a niekoľko obrazov Michala Tillnera, ktorú daroval mestu. Zbierkové predmety sú vo väčšine etnografické (keramika, drevené a železné nástroje a nábytok, lampy, hodiny, v menšej miere odev) zastúpené sú aj archiválie a umelecké predmety. Všetko bolo zaujímavé a poučné.

Druhým miestom bola knižnica. Pani knihovnička im porozprávala, čo všetko môžu nájsť v knižnici,

podľa akého kľúča sú knihy uložené na policiach, aby sa k nim mohol návštevník knižnice čo najskôr dostať a ako sa majú správať

v knižnici. Nakoniec sa mohli rozprchnúť medzi police s knihami a nasávať tú výnimočnú atmosféru plnú fantázie, príbehov a pocitov.

A do tretice všetko dobré. A pre našich piatokov to platilo takisto. Nakoniec absolvovali tvorivé dielne v priestoroch MCK a pod vedením skúsených pracovníčok si vyrobili kvety z papiera, ako je to vidieť na fotke. Všetci strávili veľmi zaujímavé predpoludnie, niečo nové sa naučili, niečo originálne vytvorili.

V tento deň (6. 4. 2016) zatiaľ čo deviataci písali monitor, piataci boli v knižnici a siedmci a ôsmaci na filmovom predstavení v kine. Šiestaci sa šli zabávať s hlinou. VI. A a VI. B boli v centre voľného času a VI. C v synagóge.

VI. C V SYNAGÓGE

Mám rád také dni, kedy nemusím sedieť v lavici, ale učím sa zážitkami. Taký deň sme zažili, keď sme sa vybrali s celou triedou do synagógy, ktorá funguje aj ako základná umelecká škola. Keď sme tam došli, hneď nás privítala milá pani učiteľka a jej pomocníčka. Posadali sme si k dlhým stolom. Pani učiteľka nám začala

dávať inštrukcie, ako pracovať s hlinou a vyrobiť z nej rôzne krásne výrobky, napríklad misky.

Pre inšpiráciu nám ukázala výrobky iných detí, ktoré sa morili s hlinou pred nami. Každý dostal kus hliny a mohli sme začať.

Fantázii sa medze nekládli.

Mojim

spolužiakom sa veľmi nedarilo, ale dievčatá to urobili skvelo, i keď aj mňa pani učiteľka pochválila. Niektorí vyrobili niečo originálne, niektorí zase klasiku – misky. Každý mal kus hliny, ale keď sa niekomu minula, stačilo si vypýtať. Ku koncu sme všetci svoje dokonalé výtvy odovzdali na vypálenie a povedali nám, že si po ne môžeme prísť na konci školského roka.

Pani učiteľka nám stále ochotne pomohla, ukázala, poradila, čo a ako máme robiť.

Každý z nás sa veľmi zaoberane pracoval na svojom nádhernom originálnom výrobku.

Teší ma, že sme sa naučili ako narábať s hlinou. Deň sme zakončili výbornou, studenou a sladkou písomkou z nemčiny. Vlastne som chcel povedať zmrzlinou. Ale ani tej písomke sme sa nevyhli.

Takýchto dní by mohlo byť viac. Je príjemnejšie učiť sa zážitkovo. Nabudúce by sme mohli vyskúšať vyrábať mince, skúsiť upiecť chlieb alebo tlačiť knihy. Možno by sme mohli navštíviť grafické štúdio.

Šimon Blusk, 6. C

DO MODRÝ ZA ĽUDOVÍTOM ŠTÚROM

17. marca 2016 sme sa my, všetci ôsmaci, vybrali do Modry, mesta spojeného s významnou osobnosťou našich dejín, s Ľudovítom Štúrom. Celé mesto priam dýcha týmto človekom. Šli sme po jeho stopách. Najskôr sme sa zastavili v Múzeu Ľudovíta Štúra, ktoré bolo tesne po rekonštrukcii. Vypočuli sme si výklad pani sprievodkyne. Zaujímavo rozprávala o živote Ľudovíta Štúra od narodenia po smrť. Podrobne nás oboznámila s jeho veľkým prínosom pre náš národ v oblasti jazyka a obrany slovenského národa. Bol to človek, ktorý celý svoj život podriadil službe národu, službe ľudu. Zamiloval sa, no neoženil, nezaložil si rodinu. V múzeu boli

vystavené portréty dvoch Štúrových žien. Adela Ostrolúcka a Mária Pišlová. Ktorá bola krajšia, ťažko posúdiť, obe boli skoro rovnaké.

V múzeu sme videli dobový nábytok, šaty aké si obliekali dámy aj pani v tom období. Bolo tam aj niekoľko osobných vecí Ľudovíta Štúra, dokonca jedna najosobnejšia. A to kúsok jeho stehennej kosti či prameň vlasov. Potom sme sa presunuli na prízemie, kde bola zachovaná izba Ľudovíta Štúra, v ktorej sa liečil a následne zomrel po poľovačke, kedy si nešťastne strelil do nohy. V izbe bol nábytok, ktorý používal Ľudovít Štúr, posteľ, na ktorej zomrel. Aj táto časť múzea prešla rekonštrukciou.

Potom nás kroky zaviedli pozrieť si výstavu výrobkov umelca Ignáca Bizmayera, ktorý má 90 rokov a stále vyrába nádherné keramické sochy. Sú detailne vypracované, zobrazujú ľudí v typických krojoch a v typických zamestnaniach.

Nakoniec sme sa zastavili na modranskom cintoríne pri hrobe Ľudovíta Štúra. Jeho hrob krášli postava ženy, ktorá má v ruke halúzku. Pomník má názov Slovenská jar. Slovenský národ tu predstavuje mladá deva, ktorá v rukách nesie rozkvitnutú ratolesť ako symbol spisovnej slovenčiny. Je tam pochovaný spolu so svojím bratom Karolom Štúrom. Jeho pôvodný náhrobný kameň je dodnes opretý o plot cintorína.

Výlet sa nám páčil, bol zaujímavý, dozvedeli sme sa niečo viac, doplnili sme si poznatky z hodín slovenského jazyka. Vždy je lepšie raz zažiť ako stokrát počuť. A to sa nám teraz potvrdilo.

JAR

Jar je jedno z ročných období v miernom teplotnom pásme nasledujúce po zime a predchádzajúce letu. Astronomicky začína jarnou rovnodennosťou od 20. marca na severnej pologuli a 23. septembra na južnej pologuli a končí letným slnovratom okolo 21. júna na severnej pologuli a 21. decembra na južnej pologuli. V meteorológii sa počíta ako celé tri mesiace marec, apríl, máj na severnej pologuli a september, október, november na južnej pologuli.

Po dlhých studených zimných dňoch aj my túžime po jarných lúčoch slnka, zelenej tráve, kvitnúcich kvetoch a štebotajúcich vtáčkoch. Ešte stále má moc vo svojich rukách Morena, staroslovanská bohyňa zimy a smrti.

Morana, Muriena, Smrť, Hejhana, Kyselica, Kysel', Baba, Šmertka, Smrtka, Kaniža, Marmuriena, Barboriena. Takéto mená mala Morena. Aj keď bola bohyňou smrti, nebola to škaredá starena, ale bola krásna. Na konci zimy, aby sa skončila jej vláda, uskutočňoval sa rituál pod názvom vynášanie Moreny. Buď ju upálili, alebo utopili. Najčastejšie sa hádzala z mosta alebo zo skaly. Dodnes sa tento pohanský rituál zachoval.

Pripomenuli a uskutočnili ho aj žiaci prvého stupňa na našej škole. Chceli dopomôcť slniečku vyjsť v celej svojej kráse a sile, preto **vyniesli Morenu**. Vytvorili jej figurínu a vyniesli ju za mesto. Tam ju zhodili z mosta do Maliny, ako sa to robilo v dávnej minulosti, a utopili ju. Bol to veľmi zaujímavý zážitok.

VEĽKÁ NOC

mesiac (od 22. marca do 25. apríla). Jarná rovnodennosť je „úradne“ stanovená na 21. marec podľa gregoriánskeho kalendára bez ohľadu na astronomickú skutočnosť (ktorá sa môže líšiť až o dva dni).

Pravoslávne cirkvi (s výnimkou pravoslávnych cirkví vo Fínsku a v Estónsku) používajú pre výpočet dátumu juliánsky kalendár. V praxi sa tak dátum Veľkej Noci vo východných cirkvách a na Západe môže odlišovať o 0, 1, 2, 4, alebo 5 týždňov.

Veľká noc je pre kresťanov oslavou zmŕtvychvstania (resp. vzkriesenia) Ježiša Krista po jeho smrti na kríži. Udalosti Veľkej noci a ich interpretácia úzko súvisia so židovským sviatkom Pesach.

V prostredí gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi sa pre tento sviatok používa takmer výlučne názov Pascha. Vysvetlenie pôvodu názvu „veľká“ treba hľadať v časoch židovského otroctva v starovekom Egypte. Faraón nebol ochotný prepustiť svojich izraelských otrokov, a preto Boh trestal krajinu desiatimi ranami. Až po poslednej z nich, keď zomreli všetky prvorozené egyptské deti, faraón prepustil zotročený ľud. Židov, ktorí pomazali veraje svojich dverí krvou baránka, sa táto pohroma netýkala a anjel smrti ich obišiel. Baránok je preto symbolom Ježiša Krista. Ako sa ďalej uvádza v Biblii, po vyslobodení z Egypta previedol Boh ľud na

čele s Mojžišom cez Červené more, ktoré rozdelil a vysušil. Obídenie aj prechod predstavujú veľké Božie skutky, ktoré urobil počas jednej noci pre svoj ľud, a preto každoročnú spomienku na tento deň Izraeliti nazvali **Veľkou nocou**.

Presný dátum Ježišovej smrti nie je známy. Isaac Newton svojimi výpočtami z roku 1733 prišiel k záveru, že k Ježišovej smrti mohlo dôjsť v piatok 7. apríla 30, 4. apríla 33 alebo 23. apríla 34; poslednej z možností sám dával prednosť. Podľa C. Humphreysa a W. D. Waddingtona (1990) v podvečer 3. apríla 33 v Jeruzaleme vyšiel Mesiac v splne sčasti v zatmení; toto zatmenie skončilo 51 minút po východe Mesiaca. Tento údaj sa zhoduje s evanjeliami, takže tento dátum (3. apríl 33) je pravdepodobne dňom Kristovej smrti na kríži. Ježišovo vzkriesenie by potom pripadalo na nedeľu 5. apríl 33.

Veľká noc podľa rímskokatolíckej tradície sa začína Veľkonočnou nedeľou, ktorá završuje veľkonočné triduum Zelený štvrtok, Veľký piatok a Bielu sobotu. Končí sa slávnosťou Nanebovstúpenia Pána.

V gréckokatolíckej cirkvi sa Veľká noc tradične nazýva Pascha a je najväčším sviatkom cirkevného roka. Pasche predchádza Veľký týždeň (od Veľkého pondelka do Veľkej soboty). Typickým obradom Nedele Paschy je aj posvätenie paschálnych (veľkonočných) pokrmov, ktoré sa

väčšinou koná vonku pred chrámom. Posviacajú sa pokrmy, ktoré sa budú jesť pri slávnostných raňajkách i neskôr cez deň (a prípadne i ďalšie dni), hlavne mäso, nafarbené vajíčka a hrudka (istý druh syra s

vajíčkami) - teda jedlá, ktoré sa podľa pôvodných pôstnych predpisov vo Veľkom pôste nekonzumovali. Okrem toho sa posviaca aj sladký koláč nazývaný Pascha alebo Paska, ktorý nahrádza chlieb a pečivo, keďže bežný chlieb sa v tento deň nejde.

Veľká noc má mnoho symbolov. Medzi tie najznámejšie patria **baránok**, ktorý sa v židovskej tradícii používal ako obetné zviera za hriechy. V kresťanstve je baránok jedným zo symbolov Ježiša Krista, lebo obrazne podľa kresťanskej viery on je baránok obetovaný za spásu sveta. **Kríž** je dnes najdôležitejším z

kresťanských symbolov, pretože Kristus bol odsúdený na smrť ukrižovaním. Tento trest patril k trestom veľmi krutým a ponižujúcim. **Oheň** — veľkonočná bohoslužba sa začína zapálením veľkonočného ohňa, ktorý symbolizuje víťazstvo Ježiša Krista nad temnotou a smrťou. Od tohto ohňa sa potom zapalujú veľkonočné sviečky. **Vajíčko** bolo v mnohých kultúrach symbolom plodnosti, života a vzkriesenia. V súvislosti s ľudovou tradíciou vznikol zvyk maľovať tieto vajíčka; dôvodom jedenia vajec na Veľkú noc bola zrejme aj skutočnosť, že vajcia sa nesmeli jesť v pôstnom období. V kresťanstve sa vajce vykladá ako symbol zatvoreného hrobu, z ktorého vstal Kristus, ako symbol nesmrteľnosti. **Zajačik** má pravdepodobne pôvod v pohanských rituáloch oslavujúcich príchod jari. **Korbáč**—tento v niektorých regiónoch Slovenska dôverne známy symbol Veľkej noci má tiež pôvod v starých pohanských zvykoch.

Podobne ako mnoho iných kresťanských sviatkov aj Veľká noc sa preniesl mimo cirkvi. Už od jej vzniku je to čas osláv a veselí. Dnes je aj komerčne dôležitá. Predávajú sa napríklad veľkonočné pohľadnice, ozdoby alebo sladkosti v podobe veľkonočných vajíčok, barančekov alebo zajačikov.

Na Veľkonočný pondelok je prastarou tradíciou hodovanie, polievanie a šibanie. Od rána muži a chlapci chodia po domácnostiach svojich známych a polievajú alebo šibú ženy a dievčatá ručne vyrobeným korbáčom z vrbového prútia. Aj keď korbáčovanie môže byť bolestivé a polievanie nepríjemné, nie je ich cieľom spôsobiť

krivdu. Skôr je korbáč symbolom záujmu mužov o ženy. Nenavštvienené dievčatá sa môžu dokonca cítiť urazené. Vyšibaná či poliata žena dáva mužovi farebné vajíčko ako symbol jej vďaky a odpustenia. Treba spomenúť, že zvyčajne sa používa iba jedna metóda. Na strednom a západnom Slovensku

väčšinou šibanie a na východe polievanie.

V USA sú veľkonočné sviatky už nenáboženským sviatkom, takže mnoho amerických rodín zdobí veľkonočné vajíčka v sobotu večer a „loví“ ich v nedeľu ráno. Podľa detských rozprávok boli vajíčka počas noci prinesené veľkonočným zajačikom a poschovávané po dome a záhrade, aby počkali na deti, až sa zobudia. Dôvod, prečo by to mal zajačik robiť, sa vysvetľuje iba zriedkavo.

V Nórsku je, okrem lyžovania v horách a maľovania vajíčok, tradíciou riešenie vrážd. Všetky veľké televízne stanice vysielať kriminálne a detektívne príbehy, ako je napríklad Poirot Agathy Christie. Aj noviny publikujú články, z ktorých môžu čitatelia skúsiť odvodiť, kto je páchatelom. Samozrejme tiež vychádza množstvo kníh. Dokonca aj škatule od mlieka bývajú potlačené príbehmi s vraždami.

Aj deti prvého a druhého ročníka v rámci ŠKD vytvorili nádherné výrobky a rôzne výtvarné práce na tému Veľká noc.

MAŽORETKY V MALACKÁCH

22. – 24. apríla 2016 sa stali Malacky miestom, mestom, ktoré skrásnelo. Práve tu sa konali Majstrovstvá Slovenska v mažoretkovom športe 2016. Z celého Slovenska prišli tímy plné nádherných dievčat a žien v rôznych uniformách a kostýmoch. Boli zastúpené všetky vekové kategórie, už od tých najmenších.

Aj našu školu navštevujú dve krásne mažoretky – Timea Morávková – mažoretky Ella (na fotke vľavo, druhá sprava) a Nina Mészárosová - mažoretky MERCI (na fotke vpravo, dolný rad, prvá sprava) zo VI. C, ktoré sa zúčastnili tohto významného podujatia. Porozprávajú nám o svojich dojmach.

1. Ako dlho sa už venujete tomuto športu?

Nina: Mažoretkám sa venujem 5 rokov.

Timea: Mažoretkám sa venujem 3 roky.

2. Čo vás k tomuto športu priviedlo?

Nina: V škôlke som chodila k mažoretkám. Potom v škole som na chvíľu prerušila kontakt s mažoretkami, lebo som začala navštevovať tanečný krúžok. Neskôr som sa opäť prihlásila k mažoretkám.

Timea: K mažoretkám chodila moja sesternica. Raz som sa šla na ňu pozrieť a hneď sa mi to zapáčilo.

3. Čo sa vám páči na tomto športe?

Nina: Páčia sa mi stále nové kostýmy, pesničky, ale aj práca s paličkami a pom-pom.

Timea: Páčia sa mi kostýmy, choreografie a práca s paličkami.

4. Aké najväzácnejšie ocenenia máte vo svojej zbierke?

Nina: Minulý rok som mala trio kadet a v Bratislave sme vyhrali 1. miesto. Postúpili sme do Prahy a znova sme vyhrali 1. miesto. Spolu mám 71 medailí.

Timea: Minulý rok som bola v kategórii MINI MIX kadet a na Majstrovstvách Slovenska sme boli 1. vicemajsterky. Tento rok v kategórii VF kadet tiež na Majstrovstvách Slovenska sme boli tiež 1. vicemajsterky. A v kategórii Mini pom-pom v Galante a v Prahe sme vyhrali 1. miesto. Spolu mám 33 medailí.

5. Kto usporadúval tohtoročné Majstrovstvá Slovenska a aký bol program?

Nina a Timea: Tento rok usporadúvali Majstrovstvá Slovenska v mažoretkovom športe mažoretky Ella Malacky so spoločnosťou AMAS. V piatok sa všetko začalo pochodom cez mesto. V sobotu boli malé formácie - sólo, duo, trio, mini. Súťažili všetci. Od detí až po seniorky. V nedeľu sa uskutočnili veľké formácie, defilé-pochod 100 metrov.

6. Čo sa vám páčilo a nepáčilo na tejto súťaži?

Nina: Páčilo sa mi, keď sme vyhrali. Nepáčila sa mi nespravodlivosť v hodnotení. Alebo keď sme mali šancu vyhrať, a nevyhrali sme. Ale nevádi. Nabudúce to, dúfam, bude lepšie.

Timea: Páčilo sa mi, že sme ich usporadúvali v Malackách. Začali sme už vo štvrtok. Chystala sa Malina, šatne, ubytovanie pre mažoretky. Nemali sme žiaden voľný čas, ale bola to zábava.

Ďakujeme obom dievčatám za rozhovor a prajeme im veľa úspechov a nech sa ich zbierka trofejí rozrastá stále viac a viac.

DÉRERKA A ŠACH

Šach je kráľovská hra, ktorej sa na našej škole venuje prekvapivo veľa detí, od tých najmenších po najstaršie. Usporadúvajú sa rôzne súťaže, ako napríklad Veľkonočný šachový turnaj, majstrovstvá školy v šachu a rôzne iné. Kto je najlepší v týchto školských súťažiach, to sa dozviete na našej internetovej stránke. My vás chceme oboznámiť bližšie s týmto športom a predstaviť vám majsterku Slovenska vo svojej kategórii, ktorá je aj zároveň žiačkou našej školy.

ŠACH – názov pochádza z perzštiny شاه - *šáh*, kráľ; prenesene: *kráľovská hra*. Je to strategická hra pre dvoch hráčov, v ktorej o výsledku rozhodujú taktické, strategické a plánovacie schopnosti hráčov a tiež ich pozornosť a vnímavosť. Cieľom hry je dať súperovi mat. Má v sebe prvky umenia, vedy a športu. Hrajú ju dvaja hráči podľa šachových pravidiel. Šach rozvíja logické myslenie a cvičí pamäť. V Európe sa šach objavil v 11. storočí. Prvý medzinárodný šachový turnaj sa uskutočnil v Londýne v 19. storočí. V 20. storočí zaznamenávame prvú výhru počítača nad šachovým majstrom.

Šach sa hrá na doske zvanej šachovnica pre 64 štvorcových polí, rozdelenej na 8×8 políčok. Každý hráč má na začiatku partie k dispozícii nasledujúce figúrky: 1 kráľa, 1 dámu (nesprávne kráľovná), 2 veže, 2 strelcov, 2 jazdcov (nesprávne kôň), 8 pešiakov (nesprávne sedliak). Hra prebieha striedaním ťahov bieleho a čierneho po šachovnici. Ako prvý ťahá biely a súper striedavo ťahajú až do konca partie. Na jednom poli môže stáť iba jedna figúrka. Táto figúrka blokuje toto pole pre všetky figúrky vlastnej farby. Súperove figúrky môžu ťahať na toto pole, v tomto prípade pôvodná figúrka je vyhodená, teda sa odstraňuje zo šachovnice. Ak nejaká figúrka v ďalšom ťahu môže vziať súperovu

figúrku, hovoríme o ohrození. Ak figúrka rovnakej farby pôsobí na toto pole, hovoríme, že táto figúrka je krytá. Kráľ je v šachu najdôležitejšia figúrka, pretože cieľom súpera je zasadiť kráľovi šachmat. To znamená ohroziť ho s jednou alebo viacerými figúrkami tak, aby nemohol uniknúť na iné neohrozené políčko. Po vykonaní ťahu, ak sa hrá na čas, hráč stlačí na svojej strane šachové hodiny, tým zastaví svoje hodiny a zároveň spustí súperove šachové hodiny. Vyhráva hráč, ktorý dá súperovi mat. Mat je situácia, keď je možnosť brať kráľa a súper nemá možnosť tomu zabrániť.

Žiačka VI. C triedy **Adriána Vozárová** je *majsterkou Slovenska v šachu* vo svojej vekovej kategórii. Opýtali sme sa jej na jej doterajšiu šachovú dráhu.

1. Ako dlho hráš šach?

Šach hrám už 7 rokov.

2. Kto alebo čo ťa priviedlo k tejto hre?

K šachu ma priviedla počítačová hra. V škôlke nám rozdávali cédečka s počítačovou hrou a bol to šach. Hneď som si ho obľúbila.

3. Nedávno si vyhrala majstrovstvá Slovenska v šachu. Aké boli tvoje pocity?

Moje pocity? Vybuchla som od radosti a nemohla som sa dočkať

vyhodnotenia.

4. Aké turnaje si absolvovala? Ktorý bol na najzaujímavejšom mieste?

Turnajov, ktoré som absolvovala, bolo veľa, ale niektoré si pamätám. Boli to napríklad Fide openy na sústredueniach v Senici, majstrovstvá Slovenskej republiky v šachu družstiev alebo majstrovstvá Európy v Gruzínsku. Najzaujímavejšie boli práve majstrovstvá Európy v Gruzínsku.

5. Prečo práve šach? Prečo nie napríklad mažoretky?

Šach bola láska na prvý pohľad. Pri mažoretkách by som sa musela obliekať do šiat a tie ja neznášam. A ani nerada tancujem.

6. Čo človek potrebuje, aby mohol hrať šach?

Pri šachu vlastne človek nepotrebuje nič, len obsedieť na stoličke a samozrejme veľa trénovať.

Ďakujeme Adriáne za rozhovor a prajeme jej ešte veľa šachových víťazstiev.

ERAZMUS+ V PORTUGALSKU

Len nedávno som mala možnosť navštíviť krajinu akou je Portugalsko. Túto možnosť sme mali zo školy, ktorá je zapojená v projekte Erasmus. Strávili sme tu presne týždeň, počas ktorého sme mohli spoznať

veľa nových vecí. Už iba cesta tam bola veľmi zábavná. Začala sa skoro ráno z letiska vo Viedni. Až neskoro v noci sme dorazili do Lisabonu. Ešte v ten večer som mala možnosť zoznámiť sa s mojou „novou rodinou“, u ktorej som bývala celý nasledujúci týždeň. Rodina sa mi veľmi páčila a bola veľmi milá, tak ako všetci ostatní, ktorých som tu mala možnosť spoznať. Bývali sme tu vo veľmi peknej dedinke Caxarias. Odkiaľ

bol veľmi pekný výhľad. Prvé dva dni, ktoré sme tu boli, sme mali možnosť pozrieť si ich tunajšiu školu, kde si pre nás pripravili rôzne ich tradičné vystúpenia a ukázali nám svoje zvyky. Na konci dňa nám ich škola pripravila prekvapenie. Na školskej záhrade nás čakal zasadený strom s menom našej školy ZŠ DR. J. DÉRERA, presnejšie olivovník, ktorý tam bude rásť. Ďalšie dni sme strávili pozeraním si tunajších pamiatok a ďalších zaujímavých miest.

Navštívili sme mestečko Ourém, kde sme videli zámok, na ktorom sme mali možnosť zahrať si hry, pri ktorých sme spoznávali kultúru Portugalska. Stretli sme sa aj s primátorom mesta, ktorý nás tu srdečne privítal.

Mali sme možnosť navštíviť hlavné mesto Portugalska Lisabon, kde sme si obzreli veľké oceanárium s množstvom živočíchov.

Jeden z najkrajších zážitkov som si odniesla aj z výletu v Nazaré, kde sme videli krásnu pláž a oceán s najväčšími vlnami. Viezli sme sa aj lanovkou, ktorá išla nad oceánom, kde sme neskôr navštívili aj jedno veľké nákupné centrum. Ďalej sme tu objavovali známe miesta, ako napríklad pútnické miesto Fatima. Videli sme aj park miniatúr slávnych budov Portugalska. Celý čas, ktorý som tu strávila, som si naozaj veľmi užila. Priniesla som si veľa nových zážitkov, na ktoré nikdy nezabudnem.

Alexandra Drábková, VII. A

Portugalsko, dlhý tvar **Portugalská republika**, je európska krajina, ktorá sa nachádza na juhozápadnom cípe svetadielu, v západnej časti Pyrenejského polostrova. Jediným jeho susediacim štátom je Španielsko, západné a južné brehy krajiny omývajú vody

Atlantického oceánu. Portugalsku tiež patrí niekoľko ostrovov a súostroví – Azory, Madeira a Divošské ostrovy. Portugalsko je parlamentnou republikou, úradným jazykom je portugalčina. Od 1. januára 1986 je Portugalsko členom Európskej únie, od 26. marca 1995 je členom Schengenského priestoru. Od 1. januára 2002 je jedným z pôvodných 12 členov Európskej menovej únie – eurozóny a oficiálnou menou sa stalo euro, ktoré vystriedalo Portugalské escudo. Hlavným a zároveň najväčším mestom Portugalska je Lisabon. Hlavou štátu je prezident Cavaco Silva. Portugalsko sa dnes delí na vyše 300 okresov a tie asi na 4200 obcí. V krajine žije viac ako 95 % obyvateľov, ktorí sa hlásia k portugalskej národnosti. Väčšina obyvateľov Portugalska sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. V krajine sa nachádzajú významné katolícke školy a svetoznáme pútnické miesto Fatima.

DANIEL DEFOE – ROBINSON CRUSOE

Henrieta Slezáková žiačka VII. B triedy pripravila referát o jednom z najznámejších stroskotancov na svete, o Robinsonovi Crusoevi. Referát doplnila nádhernou kresbou Daniela Defoea, autora románu.

Daniel Defoe
Robinson Crusoe

Literárny druh: epika
Literárny žáner: román, dobrodružná literatúra, aj literatúra pre deti, historická fikcia,
Literárna forma: prozaická

Postavy:
Robinson - syn bohatého obchodníka, ktorého láka more
Martin - Robinsonov priateľ, podniká s otcom obchodné výpravy, láka na to aj Robinsona
kapitán Dubbley - priateľ Robinsonovho otca, obchodník a moreplavec
Piatok - Robinsonov spoločník na opustenom ostrove
kapitán John Brown - na jeho loď sa vzbúria piráti, ktorí sa vydávali za pomocníkov a ovládnu loď a jeho vysadia na ostrove.

Obsah:
Robinson sa narodil v anglickom meste York. Bol neposedným dieťaťom a odmala ho lákalo more. Otec v ňom videl úspešného právnika a s moreplavbou nesúhlasil. Báť sa o Robinsona, svojho mladšieho syna, ktorý mu ako jediný po smrti staršieho syna vo vojne ostal. Ale Robinson ako osemnásťročný mladík ušiel z domu a vydal sa na svoju prvú plavbu. Na loď, ktorá vyplávala z Londýna, mal dlhú morskú chorobu a nakoniec stroskotala. Robinson mal šťastie a aj s celou posádkou sa zachránil. Aj napriek varovaniam kapitána a predsavzatiam, že sa vráti k otcovi a na more už „nevkročí“, sa na more vydal znova. Tentoraz nastúpil na loď do Guiney a keďže prvá cesta sa vydarila, vydal sa aj na druhú, ale s druhým kapitánom, pretože prvý umrel. Na nej ho však nečakal úspech, ale otroctvo a neplatená práca.

Zajali ich piráti a ako otrokov predali. Robinson ostal ako sluha kapitánovi lode a musel uňho dlho pracovať. Robinson však v zajatí nevydržal a ušiel aj s Kšurim, maurským chlapcom, na more a plavili sa okolo pobrežia Afriky. Dlho putovali, až nakoniec stretli portugalskú loď, ktorá mierila do Brazílie. V Brazílii sa Robinson stal plantážnikom a zaobstaral si pekný majetok. Jeho priatelia, taktiež plantážnici, sa rozhodli, že zaobstarajú loď a spolu s Robinsonom sa vydajú do Afriky a tam spravia menší obchodík s černochochmi.

Jeho loď však v strašnej búrke stroskotala a on jediný prežil. Najprv po prvej noci strávenej na strome v obave pred divými zvieratami, začal vynášať zo stroskotanej lode veci, ktoré mu mohli v jeho ďalších útrapách aspoň trochu pomôcť. Spočiatku bezradný, mysliac na najhoršie, postupne si vybudoval obydlie, malé poličko s hospodárskymi plodinami, skrotil divé zvieratá a naučil sa loviť, kým mu jeho teritórium nenarušila ľudská stopa v piesku. Prepadol ho strach, až prestal vychádzať z obydlia, lebo najväčšou hrozbou pre neho boli fudožrúti. Pri jednej zo svojich obchádzok narazil na tlupu fudožrútov, ktorí sa chystali upiecť jedného chlapca. Robinson im ukradol „obed“ a vyslobodeného chlapca nazval Piatok. Naučil ho po anglicky a chlapec sa mu stal verným spoločníkom. Po 28 rokoch, dvoch mesiacoch a devätnástich dňoch sa na ostrov doplavila anglická loď, ktorá stroskotanca a jeho verného priateľa odviezla späť do Anglicka.

Román bol viackrát sfilmovaný
(Robinson Crusoe)

A NA KONIEC TROCHU ZÁBAVY...

Všetci dobre vieme, a najlepšie to vedia naši učitelia, že v písomkách žiakov sa nájde veľa humorných odpovedí. Prinášame vám niekoľko z nich. Nebudeme písať, kto je autorom výrokov a odpovedí, ale veríme, že autori sa tam veľmi rýchlo nájdu.

....slovanský ľud nechodil do kostola, lebo nerozumeli po maďarsky. Preto šiel Rastislav za Cyrilom a Metodom, vymysleli abecedu a potom začali Slovania chodiť do kostola.

....Kto bol knieža Rastislav? Bol to právnik a spisovateľ.

....Cyril a Metod prišli a vynašli novú reč slovanskú a vynašli hlaholiku.

....Knieža Rastislav bojoval za slovanský jazyk, aby sa s ním nerozprávali všade, a aby nebolo všetko po maďarsky.

A EŠTE PÁR VTIPOV.

Ja športujem len rekreačne. Vrhám tieň, pozerám do diaľky, skáčem do reči a leziem na nervy.

Rímsky cisár hovorí ku gladiátorom:

- Gladiátori, dnes budete mať zápas vo vodnom póle. Mužstvo, ktoré vyhrá, dostane slobodu!
- A ako spoznáme súpera?, pýtajú sa gladiátori.

Cisár sa usmeje a hovorí:

- Krokodíly budú mať biele čiapky.

Po prehratom hokejovom zápase kričí tréner na svojich hráčov:

- Ja som vám predsa povedal, aby ste hrali, ako nikdy predtým a nie akoby ste nikdy predtým nehrali!

-Zažil si už niekedy čierny humor v športe?

- Áno, raz. Keď maratóncom na tridsiatom kilometri oznámili, že štart sa bude pre technickú chybu opakovať.

V polčase futbalového zápasu vojde do kabíny rozhlasového reportéra tréner domáceho mužstva.

Počúvajte, prihovára sa reportérovi.

Nemohli by ste komentovať trochu pomalšie? Moji chlapci už nevládzu tak rýchlo behať!

Rozčuľuje sa starý pán v autobuse:

- Tá dnešná mládež! To je strašné, ako sa obliekajú, napríklad tam ten mladík.
- Ten mladík, to je moja dcéra.
- Ach, prepáčte! Nevedel som, že ste jej matka.
- Ja som jej otec...

Kúpil som si nový notebook a nechal som ho vedľa postele na podlahe. Druhý deň sa ho všimla babička, ale myslela si, že je to váha...

Výsledok - babička váži 700 eur.

Viete ako sa zbaviť blondínky na dlhú dobu?

- Postavte ju pred zrkadlo
a povedzte jej nech hrá kameň, papier, nožnice dovtedy kým nevyhrá!

Toto číslo pre vás pripravili:

1. Saskia Štepanovská
2. Laura Šišoláková
3. Ivan Sedlák
4. a iní prispievatelia